

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อจัดให้มีกฎหมายว่าด้วยการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม และเป็นกลไกสนับสนุน ช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อย และเกษตรกรให้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๐/๒๕๖๑ วันพฤหัสบดีที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๗๖/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ ในวันพฤหัสบดีที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ สาระสำคัญมีดังนี้

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอน ๒๕ ก วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๒ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่เป็นการสมควรให้มีการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม กระจายรายได้อย่างเป็นธรรม ตลอดจนยกระดับและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างยั่งยืน โดยมีการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน อันจะมีผลทำให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยมีปัจจัยที่เพียงพอและสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ รวมทั้งมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ในการนี้ เพื่อให้การดำเนินการจัดสวัสดิการเป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติการจัดพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งสิ้น ๒๙ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

- กำหนดคำนิยาม ของคำว่า “พระราชรัฐสวัสดิการ” “โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ” “กองทุน” “คณะกรรมการ” “กรรมการ” “สำนักงาน” (มาตรา ๓)
- กำหนดให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการพระราชรัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานรากและสังคม (มาตรา ๔)
- กำหนดให้คณะกรรมการมีหน้าที่และอำนาจตามระบุไว้ในมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๘)
- กำหนดให้คณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม (มาตรา ๙)
- กำหนดให้คณะกรรมการกำหนดผู้รับผิดชอบในการดำเนินการ ประเมินการใช้จ่าย วิธีการประเมินผล การวัดความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ รวมทั้งวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินโครงการ

ในการเสนอนโยบาย แผนการดำเนินงาน มาตรการหรือโครงการ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี (มาตรา ๑๑)

๖. กำหนดให้การจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือในการดำรงชีวิตแก่ประชาชน ผู้มีรายได้น้อยตามโครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ให้ดำเนินการผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ (มาตรา ๑๒)

๗. กำหนดให้สำนักงานทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการรวมทั้งให้มีหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๓)

๘. กำหนดให้จัดตั้งกองทุนในสำนักงาน เรียกว่า กองทุนประชารัฐสวัสดิการเพื่อเศรษฐกิจฐานราก และสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้จ่ายในการจัดประชารัฐสวัสดิการที่เป็นการให้ความช่วยเหลือประชาชน ผู้มีรายได้น้อย หรือเพื่อสนับสนุนโครงการที่ให้บริการทางสังคมที่เป็นการช่วยเหลือประชาชนในภาวะลำบากทุกประเภท (มาตรา ๑๔)

๙. กำหนดให้กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๕)

๑๐. กำหนดให้เงินกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อการจัดประชารัฐสวัสดิการและกิจการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๖)

๑๑. กำหนดให้เงินกองทุนให้ฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง (มาตรา ๑๗)

๑๒. กำหนดให้สำนักงานวางและรักษาไว้ซึ่งระบบบัญชีที่เหมาะสมเพื่อให้สามารถจัดทำรายงานการเงิน แสดงฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป โดยปีบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ (มาตรา ๑๘)

๑๓. กำหนดให้สำนักงานจัดทำรายงานการเงินของกองทุนส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๑๙)

๑๔. กำหนดให้ผู้สอบบัญชีของกองทุนทำรายงานการสอบบัญชีเสนอต่อคณะกรรมการภายในหนึ่งร้อยห้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี (มาตรา ๒๐)

๑๕. กำหนดให้สำนักงานจัดให้มีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุน โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังที่กำหนด (มาตรา ๒๑)

๑๖. กำหนดให้คณะกรรมการเสนอรายงานประจำปีของกองทุนต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณ (มาตรา ๒๒)

๑๗. กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเสนอต่อรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้มีการยุบเลิกกองทุนในกรณีที่ไม่มีคามจำเป็นที่ต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของกองทุนอีกต่อไป (มาตรา ๒๓)

๑๘. กำหนดให้เมื่อยุบเลิกกองทุนแล้ว ให้ปลัดกระทรวงการคลังแต่งตั้งผู้ชำระบัญชีเพื่อตรวจสอบทรัพย์สินและชำระบัญชี รวมทั้งการโอนหรือจำหน่ายทรัพย์สินที่ยังคงเหลืออยู่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (มาตรา ๒๔)

๑๙. กำหนดให้โอนบรรดาเงิน ทรัพย์สิน หนี้สิน และภาระผูกพัน ที่เกี่ยวเนื่องกับกองทุนประชารัฐเพื่อเศรษฐกิจฐานราก ในสำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงการคลัง ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ ไปเป็นของกองทุนตามพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๒๕)

๒๐. กำหนดให้ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการตามมาตรา ๔ (๑) (๒) (๓) และวรรคสอง ปฏิบัติหน้าที่เท่าที่จำเป็นไปพลางก่อน จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) และให้ดำเนินการ

แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๔ (๔) ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ระเบียบที่ออก
ตามมาตรา ๔ วรรคสามใช้บังคับ (มาตรา ๒๖)

๒๑. กำหนดให้โครงการลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่
๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และวันที่ ๒๘ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และการจัดประชารัฐสวัสดิการผ่านบัตร
สวัสดิการแห่งรัฐที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและดำเนินการอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ
ให้ถือว่าเป็นโครงการที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้วตามมาตรา ๘ (๑) (มาตรา ๒๗)

๒๒. กำหนดให้การออกระเบียบหรือประกาศตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ
เพื่อให้มีผลใช้บังคับภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๘)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ